

սկիզբը կայ, և առանց նոյն ատեն սիրոյ այն խորապէս բարի զգացումին, որ զինքը մշտապէս հաղորդ պիտի պահէ մարդկային տառապանքին հետ, անկարելի է որ քահանան երկրի վրայ իրազեկուի իր կոչումը, որ չէ այլ ինչ՝ բայց ի՞նչ է իր բոլոր կարիքներովը մարդը նեղ կայացնել Աստուծոյ առջև, և զԱստուծոյ, իր բովանդակ կատարելութեամբը, մարդոց առջև:

Այդ հաւատքին գիտակցութիւնը և այդ սիրոյն հրայրքն է միայն որ պիտի պատրաստեն և զօրացնեն զինքը իր պարտականութեանց լրիւ կատարումին, որդիաբար մօտք գործելու համար յաւիտենականին անմիջական ներկայութեանը մէջ, ի սրբութիւն սրբութեանց, և քահանայօրէն ծառայելու համար մարդկային կարեաց տաճարին մէջ:

«Իրեցէք, կ'ըսէ սուրբ Բարսեղ, թէ քահանայութեան պատիւը ոչ թէ անմեղ հրեշտակաց վստահուեցաւ այլ մեղանշական մարդոց, որպէսպի, ինչպէս իրենք կը յուսան թողութեան շնորհաց, կարենան ուրիշներուն ևս ներշնչել նոյն յոյսը»: Հոգեւորականին ամէնէն կարեւոր յատկանիշներէն մին պէտք է լինի արդարեւ մարդկային թշուառութեանց — հոգեկանին մանաւանդ — համար զգայուն սիրտ. պէտք է կարենայ բաւականապէս կարեկից (= «չափով չարչարակից») ըլլալ տգիտութեան խաւարին մէջ և մոլորածքի ճամբաներուն վրայ խարխաբող հոգիներուն. ա՛յնպէս ցանկալու և ջանալու համար անոնց ազատումին ինչպէս պիտի խեղապէս ցանկարու ջանար իր կանգնումին համար:

Վերան է բուն ուսուցիչը. չկայ աւելի լուրջ փորձագութիւն քան այն զոր կը ստանանք ցաւերու մէջ և նեղութեանց միջոցաւ: Կրօնի պաշտօնեան մարդկային տառապանքին մէջն է որ պիտի գտնէ բարոյականի մեծագոյն դասը:

Յոյց տալու համար մեղի թէ որքան տատաւածային է այդ դասը, առաքեալը ինքզինքին թոյլ կուտայ ճշմարտազանցութեան [paradoxe] սքանչելի պատկերով մը հասկցնել մեղի թէ ինք Փրկիչն իսկ իր մարմինին մէջ կրուած մարդկային տառապանքներէն է որ սովորեցաւ իր փրկագործական պարտականութեանց հնազանդելու հարկը, և այդ կերպով միայն է որ արդիւն

նաւորեց իր սիրոյն առջև խոնարհող հոգիներուն յաւիտենական փրկութիւնը, որ լրումն եղաւ իր քահանայապետութեան աստուածային նկարագրին:

Տառապանքի այդ զգացումին մէջ է որ Բրիստոսի պաշտօնեան պիտի ընդունի իր կոչումին դասը և կատարէ իր ասպարէզին հրահանգութիւնները:

Որդիութիւն և Դահանայութիւն. ինքնամատահութիւն՝ առ Աստուծոյ հաւատքով զօրացած, և ծառայութիւն՝ առ մարդն սիրով քաղցրացած: Ասո՛նք պէտք է ըլլան հոգեւորականին կեանքն ու պաշտօնը առանձնաւորող յատկանիշները:

Պէտք է շարունակ յիշէ ինք թէ ծակուած և արիւնակաթ ձեռքին խորհուրդն էր որ օր մը իրեն շնորհեց Հոգիին օծութիւնը, ու պէտք է դուրս գայ նուիրական Յարկէն՝ Աստուծոյ պատգամը իր շրթունքին վրայ, և ամբողջ անձը սրբարանին անուշահոտութեամբը թաթաւած:

Թ. Ե. Գ.

ՆՈՐ ԾՆՈՒՆԴ

Յիսուսի Ծնունդէն դարեր առաջ Հրեայ ազգը կը սպասէր Մեսիայի գալստեան, որ պիտի գար վերահաստատելու Դաւթի թագաւորութիւնը և Հրեայ ազգը փրկելու օտար իշխանութեան լուծէն: Անշուշտ հրեաներուն համար Մեսիան միեւնոյն ատեն պիտի ըլլար իրենց քահանայապետը և կրօնքին առաջնորդը:

Անդին, հեթանոս աշխարհն ալ փրկելի մը գալստեան յոյսը կը սնուցանէր, և անհրաժեշտ կը նկատէր զայն՝ մարդկութիւնը իր ինկած վիճակէն բարձրացնելու համար, և անոր սորվեցնելու ճշմարիտ կրօնքը: Նոյնիսկ դարեր առաջ, Պղատոնի պէս հեթանոս փիլիսոփաներ կը խոստովանէին թէ՛ մինչեւ որ երկինքէն մեկը չիջնէ՝ անկարելի է նշմարեցնել զանեւ: Հաւանաբար այդ մեկուն անունով էր որ Աթէնքի մէջ բաղին մը կանգնած էին «Անծանօթին Աստուծոյ» մակագրութեամբ, և

կը պաշտէին զայն, և զոր Պօղոս — հեթանոսաց առաքեալը — քարոզեց Աթենացիներուն ըսելով թէ՛ այդ անձանքը Աստուծն է զոր ես կը քարոզեմ ձեզի: (Գործք. ԺԷ. 32):

Մարդկութիւնը հեռացած էր Աստուծէ, սակայն Աստուծած չէր կրնար թողլը քիչ իր ստեղծած արարածները, իր զաւակները: Մարդարէներու միջոցաւ փորձեց իր պատգամները լսելի ընել անոնց, և իրեն մօտեցնել զանոնք, բայց ի դուրսն զամ մը որ խաւար տգիտութեան և իր քիւմբին հաճելի տիղմին մէջ ինկած էր մարդկութիւնը՝ ա՛յ խալաւ հեռացաւ իր արարիչէն, և կարելի չեղաւ այդ միջոցներով զինքը վեր հանել իր ստորին վիճակէն, և բարձրացնել աստուածային լոյսին՝ մինչև որ Աստուծած — զէպի իր մօլորեալ զաւակները ունեցած անբաւ սիրոյն համար — յանձն առաւ գերազանց զոհաբերութիւնը, միակը աշխարհի պատմութեան մէջ, այն է՝ իր Միածին Որդին, Բանն — Աստուծաժը զրկել մարդկային մարմին հագնելու, և այնպէս մարդիկը փրկելու համար:

Այո՛, Յիսուս Փրկիչը եկաւ. Ան առաւ մեր շօշափելի մարմինը, միսն ու ոսկորը, ապրեցաւ ճիշդ մեզի նման, որպէս զի տեսնէր ու շօշափէր զինքը խաւարամիտ մարդկութիւնը, և Անոր լոյսով լուսաւորուելով՝ կարենար հասկնալ ու ըմբռնել Աստուծոյ անհուն սէրը, և Անոր անսահման սրբութիւնը, և իր ինկած զիրքէն վեր ելլելով աստուածային բարձրութեան նկրտէր: Ի՞նչ հրաշալի խորհուրդ. Աստուծած մարդացաւ՝ որպէս զի մարդը աստուածանայ. Աստուծած իր գերազանց բարձրութենէն իջաւ այս ստորին աշխարհը՝ որպէս զի մարդը իր անկեալ ստորնութենէն վերանայ աստուածային բարձրութեան:

Աստուծոյ անհուն սիրոյն չափը կ'ուզես գիտնալ, Անոր սահմանը կ'ուզես չափել. ահա՛. «Զի այնպէս սիրեաց Աստուծած զաշխարհ, մինչև զՈրդին իւր Միածին ետ, զի ամենայն որ հաւատայ ի նա՛ մի՛ կորկցէ, այլ ընկալցի զկեանսն յաւիտեանական»: (Յովհ. Գ. 16.):

Ահա՛ ասիկա անհուն սիրոյ և անսահման զոհաբերութեան յարացոյցը. ահա՛

տիպար դասը Յիսուսի մենդեան տօնէն:

Այս է քու ծնունդդ, նոր ծնունդդ՝ որ ըմբռնես այդ դասը. այն ատեն պիտի հասկնաս թէ՛ ինչո՞ւ հրեշտակները երգեցին Աստուծած—Մանկան ծննդեան զիշերը. «Փառք ի բարձունս Աստուծոյ, և յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն»: (Ղուկ. Բ. 14.):

Յիսուսի ծնունդը աշխարհի պատմութեան նոր թուական մը բերաւ, նոր դարաշրջան մը բացաւ, ներարկեց անարիւն մարդկութեան նոր կեանք, նոր ուժ, որ մինչև ցայսօր, 1931 տարիներու ընթացքին, անընդհատ կ'երկարաձգուի, կ'ազդէ և կեանք կուտայ մարդկութեան, վասնզի Աստուծած միշտ կենդանի է և ո՛վ որ Անոր կ'ապաւինի՝ պիտի չկորսուի:

Անեղկամիտ մօտեցիր, ո՛վ հաւատացեալ, Մանուկ Յիսուսին. մանուկի մը անբիծ հոգիով, և վստահութեան հաւատքով զնա՛ Անոր, և հաւատքի, նոր կեանքի կայծ մը խնդրէ Անկէ. Անոր մանկական անաբատ ու զուարթ ժպիտը քեզի նոր ուժ պիտի ներշնչէ, նոր կեանք պիտի տայ քեզի, և զուն պիտի մանկանաս, վերստին ծննա:

Այս է քու նոր տարիդ, նոր ծնունդդ: Փրկչի մենդեան է միայն քու նոր տարիդ. Անոր ծննդեան տարեդարձը քու ծննդեանդ, Ս. Աւագանի ծննդեանդ, տարեդարձն է. ուրախութեամբ և հաւատքով տօնէ նոր ծնունդդ, և այս նոր տարիդ:

ՍԻՈՆ ՎՐԴ. ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

ԽՈՐՀԱՆՈՒՄ ԵՒ ԽՈՍԹ

Մոլորիւնը մեզ կը հրապարհ պնդան ճիշդաւոր հարստութեամբ, մեզ իրեն կը ձգի պնդան հրապարհներով, և պնդան ուղիներ կուգայ կը հասնի մեզի, որ անհուն կանխասեւտիւն, անսահման զօրութիւն, և հաւաքագործայ ճիշդի մը պիտի և մեզի՝ անոր որոգայքներէն զերծ մնալու հաւար:

*

Ով որ շատ մոլորիւններ ունի՝ շատ տխուր ունի:

*

Երջանիկ ծերութիւնն պսուդ և զգոն երեսասարդութեան. սա կը պատահի անոր ազնուական ճշտութիւններ: